

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quid decendum sit de renuntiatione facta iure Trident. spectato. punct. 16
[i.e. 17].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

2. Verum si nouitius decessit condito testamento, succedit is, quem heredem instituit, quia morte confirmatur, vt docent omnes, & supponitur in Authent. *nunc autem Cod. de Episcopis, & clericis*. Idemque asserunt plures Doctores de resignatio stante renunciatione expressa. Quia ea renunciatione solum continet conditionem, si in religione renuncians perseuerauerit, & satis perseuerat ibi moriens, cum ab ea recedere non possit, & moriendo tacens donationem ipsam confirmat: Colligiturque ex *2. in presentia de probat. & c. ult. de successione ab intestato* ubi ex dedicatione facta a nouitio, & nondum professo decedente, bona acquiruntur monasterio: Sic expressè docent Nauarrus comm. 2. de Regularibus num. 49. Menoch. alios referens *consil. 196. nu. 3. & lib. 6. presump. 34. & lib. 2. de arbitrar. casu 356. num. 20. Gutier. lib. 2. can. quæst. cap. 1. num. 101.* Sanchez aliis relatis, *dicto lib. 7. cap. 3. num. 97. Suarez tom. 3. de Religione lib. 5. cap. 16. nu. 11.* Et placet mihi quia est pia sententia, & religioni fauorabilis. Quamuis contraria satis probabilis sit: eo quod renuncians non sub conditione perseuerantiae per mortem naturalem, sed sub conditione perseuerantiae per mortem civilem, & professionem legitimam videatur renunciare. Aliàs non erit renunciatio, seu donatio inter viuos, sed causa mortis: neque licitum erit testamentum illam reuocare, contra Sanch. lib. 7. sum. cap. 5. num. 50. Item moriens in nouitatu in eo statu perseuerare fingitur. At non est credendum renunciantem velle renunciare sub conditione perseuerantiae in nouitatu, sed sub conditione perseuerantiae in religio. Ergo neque Textus in *c. presentia & c. ult. de successione*. Contrarium conuincunt. Cum satis verò similiter dici possit per illam dedicationem veros religiosos fuisse constitutos. Atque ita per hanc renunciationem non excludi legitimos heredes docent Brouss. *c. in presentia n. 553. de Probationibus Decius ibi n. 283.* Redoanus de *spoliis Ecclesiasticis q. 8. in principio n. 71.* Manuel. Rodriguez *quæst. regul. tom. 2. q. 80. art. 2. in princ. & probabiliter reputat Sanch. lib. 7. sum. c. 3. n. 13. & q. 97. sine alios referens.*

PUNCTVM XVII.

Quid dicendum sit de Renunciatione facta iure Trident. Spectato.

S V M M A R I V M.

1. Quid statuerit Trident.
2. Ulatio ex supradicto Trident. decreto.
3. Comprehdantur ne hoc decretum ingredi volentes religionem? Affirmant plures.
4. Verius est oppositum.
5. Comprehdantur nouitios maiores sexdecim annis.
6. Non comprehendit testamentum, nec donationem causa mortis, nec reuocabilem.
7. Donatio irreuocabilis ex natura sua, qua sit magni momenti comprehenditur.
8. Possit dari mutuum a nouitio profissa sufficiente cautione de redditu, si religionem deserat? Affirmant plures verius esse oppositum.
9. Debet fieri renunciatio intra duos menses proximos professionis, & qualiter hoc intelligatur.
10. Requiritur licentia Episcopi.
11. Non est opus dari in scriptis.
12. Et ita firma, et a nouitio reuocari non possit.
13. Non transfertur dominium in resignatarum, quorsusque professo valida sequatur.
14. Negat Sanch. ante professionem debere tradi monasterio, si in eius fauorem fiat resignatio.
15. Verius est oppositum.
16. Fit satis fundamento Sanch.
17. Vt renunciatio hereditatis patris viuientis, in fauorem alienius extranei effectum habeat, debere monasterium eadere affirmant plures.
18. Verius est opus non esse monasterij cessione.
19. Satisfit oppositi.

Tridentin. Concilium sess. 25. de Regul. c. 16. In hæc verba decernit. Nulla renunciatio, aut obligatio antea facta etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuscunque cause pia valeat nisi cum licentia Episcopi, siue eius vicarij fiat, intra duos menses proximos ante professionem, ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione. Aliiter verò facta etiam cum huius fauoris expressa renunciatione etiam iurata sit irrita, & nullius effectus; subditque consilium per hæc se non intendere aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis iuxta pium eorum institutum a sancta Sede Apostolica approbatum Domino, & eius Ecclesie inferri possint. Ad dit item, sed neque ante professionem excepto vidu, & vesitu nouitij, vel nouitiæ

Ferd. à Castro, Sum. Mor. Pars III.

illius temporis quo in probatione est quocunque prætextu a parentibus, vel propinquis, aut curatoibus eius monasterio aliquid ex bonis eiusdem tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem substantiæ suæ monasterium possideat, nec facile si discesserit, id recuperare possit; quin potius præcipit sancta Synodus sub Anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vilo modo fiat, & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant. Quòd vt rectè fiat Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellet.

2. Ex hoc decreto manifestè constat, etsi iure communi spectato qualibet renunciatio, & obligatio inter viuos ante, vel post nouitiatum ingressum valida esset: Spectato tamen hoc decreto inuallidam esse, & nullius effectus, nisi facta fuerit intra duos menses proximos professioni & de licentia ordinarij. Item nihil monasterio ex bonis nouitij dari posse, nec recipi præter victum & vestitum. Denique in Societate Iesu hoc decretum locum non habere. Vt autem doctrina huius decreti, quæ maximè necessaria est, lucidior fiat all quas difficultates proponam, & ea qua potero breuitate enodabo.

3. Prima difficultas est circa personas, quarum renunciatio, obligatio, seu donatio interdicitur hoc decreto, an in quâ comprehendat eos, qui ante religionis ingressum eo intuitu de bonis suis disponunt? Affirmant tanquam probabilissimè Nauarr. *conf. 7. & 8. de donationibus, in antiquis & conf. 81. de Regular. in nouis* Flamin. *de resignat. lib. 3. q. 13. n. 9.* Mol. de iust. *tract. 2. disp. 119.* vel. *Ambiget rursus, & disp. 149. vers. quoad Eccles. & 1. 3. disp. 604. n. 2. Less. l. 2. c. 41. n. 39. & 40. Azor. l. 13. c. 9. q. 2.* Eman. Sa verbo *relig. n. c. Zeballos in suis comm. opin. q. 15 in fine, & alij plures relati à Barbof. & Sanch. aliisque Doctoribus statim referendis.* Mouentur præcipue ab inconuenienti, ne huius decreti dispositio reddatur frustranea, & illusoria, quòd sine dubio videretur contingere, si renunciatio eorū, qui religionem ingredi intendunt valida persistit. Si enim consilium annullat renunciationem, & donationem nouitiorum, ne nouitij difficile è religione egressum habeant ob factam bonorum renunciationem, & difficile illorum recuperationem, consequenter etiam debet irritare renunciationem ante ingressum factam eo intuitu. Tum quia ex eadem inconuenientia inferuntur. Tum quia consiliaris dispositio suo frustratur effectus. At satis in iure receptum est legis dispositionem ex vno casu ad alium extendi, quando est eadem ratio, *Lilla ff. ad legem aquiliam, & l. à Titio ff. de verb. obligat. & constat ex adductis tract. 3. de legib. disp. punct. 3. §. 4.* Item extendi, quando si non extenderetur, redderetur aliàs vana & elusoria dispositio, *c. si cuius de sent. excom. in 6. & c. 2. de usuris in 6.* ubi Gloss. & Doctores. Neque obstat si dicas hoc verum esse; quòd casus ad quem legis dispositio debet extendi continetur sublati verborum forma legis: Sectus verò quando non continetur. Quia sub hoc decreto satis videntur contineri parati ingredi religionem: Quia enim sic parati, existunt tanquam ingressi debent reputari, *argum. leg. pen. ff. de milit. testam.* Vbi proximè accingendus reputatur pro accincto. Deinde quia textus de cuiuslibet renunciatione ante professionem loquitur, neque ad religionis ingressus dispositionem restringit ibi nulla quoque renunciatio. Quòd si duas ex illo aduerbio quòd quod copulatiuum est, & dispositionem sequentem cum antecedenti coniungit, colligitur satis loqui textum de ingressis in religionem: siquidem loquitur de his, de quibus præcedens decretum locutum fuerat, inde inferitur te debere affirmare solli prohiberi renunciationem, & obligationem illorum, qui 16. annum non expleuerunt, quia solum de ipsis præcedens decretum loquitur. Hoc autem communiter à Doctoribus reprobatum (vt videbimus.) Non igitur dispositio ad solos nouitios, & in religionem ingressos extendenda est.

4. Nihilominus veterem, & probabiliorē reputo sententiam negantem extendi ad eos, qui religionem ingredi parati sunt, nec tamen ingressi: Sic tradunt aliis Menoch. *l. 2. de arbitrar. casu 436. n. 3.* Nicol. Garcia *11 p. de benefic. c. 9. n. 15.* Sanch. *l. 7. sum. cap. 5. numer. 4.* Barbof. *3. p. de posses. Episc. alleg. 99. num. 17.* Man. Rodr. *tom. 3. quæst. regul. quæst. 16. art. 1.* Testanturque ij Doctores læpe esse decisum, de cisionisque refert Barbof. *super hoc decretum.* Mouetur, quia legis dispositio, & maximè iuris communis correctoria extendi non debet ad casum sublati verborum forma non comprehendit; vt multis probari illo punct. 3. de legibus §. 4. At huius dispositionis verba solum regulares comprehendunt. Tum quia Rubrica ex qua legis interpretatio delimitur est de regularibus, Tum quia verba ipsius id clare indicant. Nam dictio illa quoque copulatiua sequentem dispositionem cum præcedenti coniungit leg. *rustores quoque ff. de pactis & §. Prætorum quoque instit. de iure naturali*, ac ideo clare denotat loqui de nouitiorum renunciationibus, de quibus solis præcedens textus locutus fuerat; neque inde inferitur ad solam renunciationem minorum 16. annis extendi vt statim probabo. Ad ipsam indicant illa verba *nisi intra duos menses proximos professioni*, quæ supponunt renunciationem in probatione esse.

esse, & illa finito tempore novitatus, & rursus, sed neque ante professionem. Ergo quamvis eadem ratio procedat in renuntiatione ante novitatum, ac in novitatu facta legis dispositio ad eam renuntiationem non extenditur. Ex quibus solum maer contrarium fundamentum. Nego namque dispositionem huius legis reddi vanam, & illusoriam, ex eo quod ante ingressum possit novitatus bonis cedere, provi sibi placuerit quia ea renuntiatio rata est, ob idque consilium eam relinquit iuris communis dispositioni contentum annullatione renuntiationis, & donationis post habitum susceptum factae, vtpote frequenter contingentis.

5. Posito autem solam novitatorum renuntiationem a concilio annullari, est dolum de quibus novitiis decretum intelligitur. Rationem dubitandi dedit Menoch. lib. 2. de arbitrat. casu 436. n. 8. in 1. edit. Asserens solum extendi ad novitios minores sexdecim annis, quia his ob immaturam aetatem voluit consulere concilium illa renuntiationis solemnitate. Reliquos vero novitios maiores sexdecim annis dispositioni iuris communis relinquit, ac proinde censet cedere bonis posse quolibet tempore post novitatum ingressum, & absque licentia ordinarii. Mouetur eo quod huius decreti dispositio, vt dictum est cum precedenti coniungitur, sed praecedens dispositio solum annullat professionem ante expletum 16. annum factam. Ergo sola ea renuntiatio, quae ante 16. annum facta fuerit, annullatur.

Ceterum omnino tenendum est cuiuslibet novitij in quacumque aetate constituti renuntiationem annullari absque solemnitate eo decreto praescripta. Quia illa verba *nulla quoque renuntiatio solum coniungit praesentem dispositionem cum antecedenti, vt loquatur de his, de quibus praecedens dispositio loquitur, nempe novitiis, & regularibus, sed non ita coniungit, vt statuatur omnes qualitates ad professionem requisitas debere renuntiationi adesse.* Alias fieri non posset renuntiatio nisi post decimum sextum annum completum, & finito probationis anno, quod est contra praesentis decreti dispositionem permittentem renuntiationem fieri intra duos menses proximos professioni, ac proinde ante 16. annum expletum, & ante novitatum finitum. Adde eandem ferè rationem militare ad irritandam renuntiationem post 16. annum, ac antea, cum in omni renuntiatione timeri possit fraus, & metus parentum, consanguineorum, imò & monachorum, cuius vitio fuit ratio huius legis, & dispositionis, vt tradit Nauarr. conf. 8. de donationibus in antiquis. Ergo quolibet novitij renuntiatio absque praedicta solemnitate irritatur. Et ita docent tanquam indubitatum Gutierrez. lib. 2. canon. quae. 1. nu. 34. Zenido in decret. collectum. 50. n. 5. Valaeus de partibus bover. cap. 16. num. 27. Man. 21. tom. sum. c. 7. n. 7. & tom. 2. quest. regul. quest. 47. art. 13. Sanch. lib. 7. sum. capit. 5. numer. 7. & 8. August. Barbosa 3. p. de potest. Episc. allegat. 99. num. 18. & alij apud ipsos.

6. Secunda difficultas est, quae renuntiatio, obligatio, & donatio sub hoc decreto continetur. Constat ex dictis punctis 14. non comprehendi eam, quae ex se reuocabilis est, & nullum libero egressui impedimentum praestat; & comprehendit tamen eam, quae natura sua irrevocabilis est, & difficilem reddit egressum, & tradit ultra ibi allegatos Molin. tom. 3. de iustit. disput. 604. Menoch. volum. 4. conf. 388. num. 7. Sanch. lib. 7. cap. 5. num. 15. Quocirca non comprehenditur testamentum, nec donatio causa mortis, neque facta sub conditione, si in religione perseveraveris, vt diximus eo puncto 14. quamvis de hac vicina plures contraferant; similiter non comprehenditur contractus onerosus emptionis, venditionis, conductionis, locationis, in quibus tantumdem reciperes quantum dares; quia moraliter loquendo ex his contractibus nihil amittis; ac proinde non te impediunt a libero religionis egressu; & ita docet Manuel. 2. tom. sum. cap. 7. n. 4. Sanch. lib. 7. sum. c. 5. n. 31. & n. 33. Bene addit contractus Societatis, & ludi, quibus te aequè lucro, ac iactura exponis, hoc decreto non prohiberi; quia nec minuunt patrimonium, nec reddunt difficilem egressum a religione egressum. Secus est (inquit n. 34.) de contractu fideiussionis etiam pretio accepto: Quia semper obligatio terminatur ad assecurandam maiorem quantitatem, quam est pretium receptum; ac proinde semper adest periculum iacturae, & paupertatis.

7. Porro dubium non est donationem hoc decreto prohiberi nam esto non sit proprie renuntiatio, est tamen quaedam illius species, & quae patrimonium efficacius minuit, & donantem obligat donatum tradere donatario: Sic Nauarr. lib. 3. conf. tit. de donation. con. 7. & 8. alias 81. & 82. tit. de Regul. Menoch. de arbitrat. lib. 2. casu 436. n. 7. Sa verbo religio. 5. Molina tom. 1. disp. 139. vers. ambiget praeterea Sanch. lib. 7. sum. c. 5. n. 20. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 16. num. 11. Limitant tamen ferè omnes hi Doctores ne intelligatur de donationibus magni momenti; & quae patrimonium notabiliter minuerent; quae de causa licitum est novitio, vel novitiae praebere necessaria ad victum, & vestitum, ex cuius ratione honestatur propinae, alique sumptus, qui in egressu monia-

lium fieri soleat, pertinent enim ad novitij victum. An autem monasterio aliquam elemosinam tamen exiguum ultra victum, & vestitum praestare possit, sicuti potes aliis extraneis, non caret difficultate ob verbum illud, neque ante professionem excepto victu, & vestitu aliquid ex bonis ipsius quod tum propter negotiationem imbibitam, tum propter exceptionem victus, & vestitus quamlibet elemosinam excludere videtur. Sed omnino dicendum est exiguas elemosinas, nec patrimonium notabiliter minuentes non excludere; quia monasterium non debet deterioris esse conditionis, quam alij pauperes, neque novitius impediri debet ab operibus pietatis, quae eius liberum est monasterio egressum non impediunt. Neque consilium huic intellectui obstat; cum enim dicitur *neque aliquid excepto victu, & vestitu esse monasterio tribuendum*, subintelligitur quod magnum sit, vt satis indicat illa verba. Ne haec occasione diserte nequeat quod totam, vel maiorem partem substantiae suae monasterium possideat, nec facile si discesserit id recuperare possit. Ergo donationes, quae totam, vel maiorem partem substantiae non exhauriant, hoc decreto non videtur prohiberi, sed potius permitti. Sanch. lib. 7. sum. capit. 4. numer. 22. Suar. tom. 3. de Religione lib. 5. cap. 16. num. 11.

8. Grauior est dubitatio de mutuo; an ex bonis novitij monasterio dari possit praestita a monasterio sufficiente cautione, vel fideiussione de redditu novitio religionem deserente; Manuel Rodriguez 2. tom. sum. cap. 7. n. vltimo. Testatur graues Doctores Academiae Salamanticensis affirmari esse licitum, nec ipse nec Sanchez, alique Doctores referendi id audent condemnare, tamen censent esse ab hoc contractu abstinendum. Ratio ea esse potest, quia non est vera pecuniaria renuntiatio, nec donatio, sed quaedam illius limitata, & temporalis concessio, ex qua nullum novitio sequitur damnum, nullae difficultas in eius recuperatione, si e religione discesserit. Sed dicendum est, & in praxi omnino seruandum, nullo modo posse tale mutuum concedi, etiam si daretur mutuum sub obligatione reddendi illud aliquo, vel aliquibus mensibus ante professionem: In quo casu Suarez statim referendus nonnullam verisimilitudinem reperit: Sic expressè docent Valaeus de partitione c. 16. num. 32. quem refert, & sequitur Sanchez, lib. 7. sum. c. 5. num. 24. Suar. tom. 3. de Religione lib. 5. c. 9. in fine n. 16. tamen tom. 4. tract. 5. lib. 1. cap. 1. num. 4. Contrarium in aliquo casu videtur sentire: Inquit enim dotem dari posse monasterio, cum primum monialia ingreditur sub cautione, & securitate, quod sine difficultate redderet, si monialis exierit praecipue accedente Episcopi approbatione. Fundamentum nostrae sententiae est, quia Tridentini. prohibet omnem renuntiationem, donationem, reuocabilem, sed mutuum est quaedam iuris renuntiatio, & donatio saltem pro limitato tempore; liquidem per mutuum mutuario dominium, & vltus rei mutuae transferuntur absque potestate reuocationis, quovisque terminis solutionis adueniat. Ergo comprehenditur sub hoc decreto favorabilis. Adde regulariter in mutui recuperatione difficultates adsum, etiam in vno vel altero casu cessent, quod sufficit, prohibitio ad ipsum extendatur. Restabat examinare; an renuntiatio beneficij sub hoc decreto comprehendatur; sed de hac te diximus in de benef. disp. 6. puncto 2. §. 2.

9. Tertia difficultas est de qualitatibus requisitis ad validam & licitam renuntiationem, obligationem & donationem. Duplicem tantum conditionem consilium expostulat ad huius renuntiationis, obligationis, vel donationis valorem, scilicet vt fiat intra duos menses proximos professioni, & de licentia Episcopi, seu eius Vicarij. Cui dicit intra duos menses proximos, clarè indicat quolibet die illius vltimi bimestris posse renuntiationem fieri. Quod si professio ultra annum novitatus ex aliqua causa differatur, non est opus renuntiationem fieri intra bimestre proximum professioni, quae de facta emittitur, sed sufficit si fiat intra bimestre proximum professioni, quae emitti poterat, proinde vt fiat aliquo die vltimi probationis bimestris: Sic tradit Sanch. lib. 7. sum. cap. 5. n. 31. & 32. Barbosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 99. n. 11. & in declarat. consilij. Refert à sacra congregatione decretum. Si autem ex dispensatione Pontificia ante 16. annum expletum, & ante finitum annum novitatus professionem faceres, credit Sanchez & Barbosa, te non esse dispensatum, vt bimestre proximo renuncies, sed necessario eodem die professionis debere renuntiare: Quia dispensatio vtpote omnino distincta, dispensationem renuntiationis vtpote omnino distinctam. Ceterum verius credo eo casu te posse intra bimestre ante professionem renuntiare, non quod dispensatio aratis, & novitatus extendatur ad renuntiationem; sed quia illa dispensatio postea absque vlla alia potes intra bimestre proximum professioni renuntiare: quia consilium nihil aliud expostulat, nisi quod renuntiatio fiat intra bimestre proximum professioni, siue professio post annum differatur, siue eam dispositione anteposita facta vero renuntiatio si religionem derelas, ceto finito anno novitatus petis, neque renuntiatio

icrum religionem ingrediente, quia nullibi est cautum, ut bene aduertit Sanchez lib. 7. sum. c. 5. n. 84. Credo tamen & repetendum esse nouitiam (ut superius probauimus) & renunciationem faciendam esse intra bimestre professioni proximum, ac si nunquam renunciatio facta eisset, quamuis contra sentiat Sanchez supra.

10. Rursus consilium expostulat ad huius renunciationis, obligationis, seu donationis valorem licentiam Episcopi, seu eius Vicarij, quod non solum habet verum in monasterijs iurisdictioni Episcopi subiectis, sed etiam exemptis, quia in hac parte omnia sunt illi subiecta, sicuti sunt ad explorandum nouitiam voluntatem. Et prudenter sic statutum est, ut maiori, cum libertate nouitiorum renunciatio fiat, praterquam quod nouitius eo tempore non plenè religioni subiectus sit Sanchez lib. 7. sum. cap. 5. n. 74. Barbosa alleg. 99. n. 7. Rodrig. quæst. regul. tom. 2. quæst. 47. art. 14. Quid autem nomine Episcopi, seu eius Vicarij intelligatur? Sæpè diximus intelligendum esse Episcopum electum, & confirmatum, tamen nondum consecratum, non autem Archiepiscopum comparatione suffraganeorum, nisi causa ad ipsum per appellationem deuoluatur. Item Abbates, aliisque Prælatos exempti iurisdictionem quasi Episcopalem habentes in suo districtu, seu Diocesi, ac denique Vicarium Generalem non foraneum Episcopi, seu capituli sede vacante. Sic Sanchez. à num. 64. & Barbosa dicta alleg. 99. n. 3.

11. Hac tamen licentia non debet ex necessitate in scriptis concedi; quia consilium eam formam non expostulat, sicuti expostulat eadem sess. c. 5. Debet tamen præcedere, nec sufficit subsequi vt potest quæ valori ista necessaria est. Quapropter non sufficit petita, sed debet esse obtrata. Satis verò est si tacita sit, & rati habitatione de presenti; quæ omnia tradit Barbosa dicta alleg. 99. n. 10. Sanchez dicto c. 5. n. 76. & sequenti. Præter supradictam duplicem conditionem, cum nulla alia consilium expostulauerit, seruanda sunt, quæ de renunciatioe spectato iure communi diximus punct. præced.

12. Quarta difficultas est de valore, & efficacia supradictæ renunciationis, obligationis, seu donationis. Et primò: An ita firma sit, vt non possit nouitius in religione persequens amplius reuocare; Quia in re credo certum eam si iurata habere; alia si pro libito reuocari possit, vt quod ad obligationem ita leuem, & infirmam tam graues circumstantiæ, sicut licentia Episcopi intra bimestre professioni proximum expostulantur; cum quolibet tempore nouitius abique licentia Episcopi renunciatio, obligatio, & donatio reuocabilis fieri possit. Neque obstat huic si iurata esse conditionalem pendentem inquam à professione futura; quia conditio esto effectum donationis suspendat, non tamen suspendit eius valorem, & firmitatem conditionalem ob ius donatario quæsitum, Sanchez lib. 7. sum. c. 5. n. 77.

13. Postea autem illius renunciationis, obligationis, seu donationis valore, verius credo nequaquam dominium rei donatæ, seu renunciatæ in resignatario, vel donatario transferri quovisq; professio valida sequatur. Quia consilium expresse dicit, vt non intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione; sortitur autem suum effectum, si antecederet ad professionem dominium rei donatæ, seu renunciatæ transferret, esto transferret reuocabiliter. Sanchez lib. 7. sum. cap. 5. n. 62. Ex quo fit iam non esse locum opinionibus, an monasterium, an nouitij hæredes eo inestato ante professionem decedente succedant, cum certum sit hæredes succedere; siquidem illa renunciatio nullius effectus est professione non secuta, & notauit Sanchez dicto cap. 5. numer. 51. Manuel. Rodriguez quæst. regul. tom. 2. quæst. 47. artic. 12. Notanter dixi, quovisq; professio valida sequatur. Nam per professionem inualidam quantumcumque contrinquant non firmatur renunciatio, esto sic prælumeretur. Quia consilium non de præsumptione professionis, sed de vera professione intelligendum est. Firmatur autem eo ipso, quo professio ratificatur, & valida persistit, dummodo renunciatio à principio valida fuerit, (hoc est) ex licentia Episcopi, & in eo ætate, & eo tempore nouitius elapso, vt possit intra bimestre profiteri; alias si non expletis decem mensibus nouitius, & ætatis quindecim annorum renunciatæ abique dispensatione, renunciatio nulla est, sicuti esset nulla omnia Episcopi licentia neque ex ratificatione professionis firmaretur, sed opus esset eam de nouo facere, & ratificare Sanchez dicto c. 5. n. 56.

14. Sed dubium est; an facta hac renunciatio, seu donatione bonorum in fauorem monasterij, monasterio tradi debeant bona ante professionem ipsi, quæ monasterio ea capere possit? Negat Sanchez lib. 7. sum. cap. 5. n. 51. Ea motus ratione, quia consilium prohibet; irritat, & annullat donationes ex bonis nouitij monasterio factas, ne hac occasione discedere nequeat, nèue discesserit facile recuperare non possit. Ac hæc ratio procedit, si facta renunciatio bona tradantur, eaque monasterium occupet. Ergo dicendum est id esse prohibitum. Neque obstat dicere consilium nouitij abeuntibus

Ferd. à Castro, Sam. Mor. Pars I 11.

omnia restitui debere, quæ sua erant, in quo videtur supponere monasterio esse traditum. Quia (sicuti Sanchez. multa traduntur monasterio licitè vt potest pertinentia ad nouitiam vestitum, ornatum cubilis & lecti, quæ restitue, da sunt professione non secuta. Deinde restitui debet, si quid illicitè contra hoc decretum sit monasterio datum.

15. At verius credo ex vi illius renunciationis ab ordinario approbatæ omnia bona renunciatæ tradi posse monasterio, vel cuiuscumque alteri resignatario. Mouetur quia iure antiquo id fieri poterat quocumque tempore nouitius; eo quod valida erat renunciatio, sed ex tunc valore renunciationis factæ intra bimestre professioni proximum, & de licentia Episcopo Tridentin. non immutauit, sed potius approbauit. Ergo ex vi illius possunt bona resignatario tradi. Deinde Tridentin. in illo §. sed neque ante professionem donationes ex bonis nouitij monasterio factas prohibet sub pena excommunicationis ferendæ tam dantibus, quam recipientibus, quæ fierent ante bimestre proximum professioni, neque ex licentia ordinarij. Nam quæ intra bimestre, & ex licentia ordinarij sunt nullatenus prohibet, sicut nec renunciatioes, & obligationes, sed potius licitè dare, & recipere permittit. Ergo permittit tradi; quia traditio supposito valore donationis nulli est prohibita. Quod ipse Sanchez. dicto cap. 5. numer. 11. Libertè fallus est, loquens enim de renunciantibus in Societate concedit bona illorum, qui in fauorem societatis renuntiantur, Societati tradi posse; quia permittendo consilium hanc renunciatioem, & traditionem, quæ minus est, permittit. Idem ergo in presenti debebat dicere. Idipsum confirmant verba huius illius decreti nouitij abeuntibus omnia restituantur, quæ sua erant quæ supponunt monasterio posse esse aliqua tradita. Neque est restitui faciendæ pro solis pertinentibus ad nouitiam vestitum, ornatum cubilis, & lecti, cum hæc vt potest res exigua donari libere poterant, vel saltem sub victu, & vestitu comprehendit. Neque etiam à sola illicitè tradita: cum hæc etiam non egrediente nouitio deberent restitui, cum nullo tempore potuerunt retineri.

16. Ratio verò Sanchez. non vrget. Nam esto eadem difficultas ex illa traditione honorum, ac ex renunciatioe abique licentia ordinarij nascatur, id solum probat traditionem prohiberi debere; at non probat esse prohibitam, cum sub verbis prohibentibus renunciatioem non contineatur. Deinde dico nullo modo ex traditione honorum eadem inconuenientia inferri, quæ inferuntur ex donatione, & renunciatioe abique illa solemnitate. Nam cum hæc tranantur ex vi professionem, vel religionis desertionem, nulla potest adesse moralis difficultas in eorum recuperatione, quæ tamen adest ex renunciatioe, & donatione abique hac solemnitate.

17. Maior autem dubitatio est de renunciatioe hæreditatis patris viuientis, alteriusve consanguinei in fauorem alicuius extranei à monasterio distincti, an præter supradictam solemnitatem, vt effectum habeat requiratur consensus monasterij, & illius cessio? Affirmant requiri Bolognet leg. 6. num. 114. Cod. de probationibus, Tellez Fernandez leg. 6. Tauri à numer. 55. & sequentibus. Seraphin. de priuileg. iuramenti prinaleg. 21. numer. 37. & 39. Rosia episcopi successio. cap. 7. numer. 30. Spins specul. testament. Glossa 12. princip. num. 51. Azor. 2. part. sum. lib. 2. cap. 28. quæst. 6. in fine, & alij plures, quos refert Couarruias, Gutierrez, Sanchez statim referendi. Mouentur. Quia renunciatio hæreditatis viuientis eo tempore habet effectum, quo decessit is, cuius est hæreditas; at eo tempore renuntians est incapax acquirendi hæreditatem ob professionem factam. Ergo resignatarius illam obtinere non potest, cum non proprio nomine, sed nomine renuntiantis eam obtineat. Inferunt ergo monasterium succedere; quippe in illud iuramentis religiosi transata sunt. Deinde si religiosus post factam professionem vellet abique monasterio consensu hæreditatem sibi delatam alteri quam monasterio concedere, nulla esset concessio; quippe hæreditas non tam ipsi, quam monasterio iura illius habenti defertur. At renunciatio ante professionem facta non sortitur eo tempore effectum, sed post professionem: Cum ergo eo tempore ex voluntate monasterij; potius quam religiosi sortiri effectum possit ex eadem voluntate sortiri effectum debet ante professionem factam. Non enim apparet, qua ratione nouitius solus renunciare possit hæreditatem sibi deferendam tempore quo non tam ipsi, quam monasterio defertur: Est enim renunciatio rei alienæ, & non propria. Et in hoc sensu communiter dicitur idem esse rem fieri tempore inhabili, & referri ad tempus inhabile, lege quo sponsa, Cod. de donationib. ante nuptias. Ergo idem est referri renunciatioem ad tempus post professionem, quo renuntians est inhabilis ac fieri eo tempore.

18. Ceterum etsi dicta sententia probabilis sit, probabilior tamen est, quæ asserit nulla opus esse cessione monasterij vt hæreditas monachi ante professionem renuntiantis resignatario deferatur:

deferat: Sic docent alii antiquioribus relatis Couarr. de pactis 3. parte §. 2. num. 3. & ibi Gutier. §. dum nuptui tradebatur num. 1. Baza. de non meliorandis filiabus c. 14. numer. 31. Gama decision. 375. num. 3. Menesca de successione creation. lib. 2. §. 18. ad num. 93. Sanch. lib. 7. sum. cap. 6. num. 2. Fundamentum firmum est; quia nouitius renuntians hereditatem uiuentis eo casu, quo eam renuntiare potest, seipsum denudat iure succedendi; & in resignatariam transfert. Quo fit, vt resignatarius ex hoc iure per renuntiationem acquisito succedat, & resignans omnino priuatus sit succedendi. Ergo cessio monasterij aut illius consensus superuacaneus est. Quia monasterium ius succedendi non habet, nisi quatenus monachi personam ius succedendi habentem representat. At monachus etiam si sui iuris esset, nullum succedendi ius haberet; quia eo se per renuntiationem abdicauit. Ergo monasterium nullum ius habere potest, ergo superflua est eius cessio, aut renuntiatio. Verum et si hoc ita sit; quia tamen contraria sententia probabilis est, iure optimo Couarruias, Gutierrez, Sanchez censent ad uitandas lites conuenientissimum esse, vt monasterium hanc cessionem faciat, eam enim facere potest absque solemnitatibus in alienatione rerum Ecclesiasticarum requisitis vt pote hereditatis non delata, sed deferenda.

19 Ad rationem contrariam respondeo, monachum post professionem incapacem esse in propria persona acquiriti hereditatem, sed non obinde fit resignatarius eam obtinere non posse; quia eam obtinet ex iure sibi à monacho tempore habili translatum. Monasterium autem succedere non potest, cum nullum ius monachi professionem acquirat; recipit enim monachum iure succedendi denudatum. Ad confirmationem concedo renuntiationem totiri effectum post professionem, sed non ex voluntate, aut iure, quod eo tempore monachus resignatorio concedat, sed ex voluntate, quam ante professionem habet, & ex iure, quod tunc concessit. Quapropter hæc hereditatis delatio metienda est, ex habilitate, quam Monachus tempore renuntiationis habebat, non tamen ex inhabilitate, quam habet tempore delationis. Neque verum est Monachum renuntiare hereditatem sibi, vel monasterio deferendam; quia facta renuntiatione nec ipsi, nec monasterio defertur, renuntiat enim ius, quod habet succedendi in illa hereditate. Illa vero doctrina, qua aliter idem esse rem fieri tempore inhabili, ac confertur in tempore inhabile, vera est, si ex eadem voluntate, & causa confertur; at nouitius renuntians hereditatem patris uiuentis qua resignatorio conferenda est tempore, quo ipse nouitius est inhabilis, non ipse confert hereditatem, sed confert ius succedendi, quod habet, ex quo iure resignatarius succedit, quippe est ius habile, & expeditum, vt pote collatum tempore habili, quamuis tempore delatæ hereditatis Monachus inhabilis sit: Est enim hæc inhabilitas omnino per accidens, cum non iuxta illam, sed iuxta habilitatem tempore renuntiationis contingentem delatio facienda sit. *argum leg. nec emptio ff. de contrahend. empt.*

PUNCTVM XVIII.

Quid dicendum de renuntiationibus, obligationibus, & donationibus factis à nouitijs Iesuiticis.

SVMMARIVM.

- 1 Non habet locum decretum consilij in renuntiationibus Iesuitarum factis iuxta eorum institutum.
- 2 Si extra eorum institutum sunt, non caret difficultate veritas est non comprehendit sub eo decreto.
- 3 Facta hæc renuntiatione in fauorem Societatis Iesu potest Societas ea bona capere, & retinere.
- 4 An renuntians hereditati patris uiuentis in fauorem Societatis, & morituo patre tempore, quo ipse professus est, succedat Societas? Negat Sanchez.
- 5 Veritas est opposita.

1. P Rimo præmittendum est tanquam omnino certum, & indubitatum, prohibitionem, & annulationem renuntiationis factam à Concilio Trident. sess. 25. c. 16. Et solemnitate ibidem requisitam pro renuntiatione intra bimestre professioni proximum non habere locum in renuntiationibus Iesuitarum factis, iuxta laudabile eorum institutum, cum expressè consilium eos exceperit dicens. Per hæc tamen non intendit Sancta Synodus aliquid innovare, aut prohibere, quia religio clericorum Societatis Iesu iuxta eorum institutum pium à Sancta Sede Apostolica approbatum Domino, & eius Ecclesie inferuire possunt. Ex quo fit quocumque tempore nouitarius, & absque licentia ordinarij nouitius Societatis Iesu suis bonis cedere possit: Et ita tradit Man. Rodrig. 2. tom. quæst.

regular. q. 47. art. ult. Eman. Sà verbo religio n. 5. Mol. tom. 1. de iust. disp. 139. vers. antequam Less. lib. 2. de iust. c. 42. dub. 4. n. 41. Sanch. lib. 7. sum. c. 5. n. 9. August. Barbosa 3. p. de poss. lib. 1. cap. alleg. 99. in fine.

Sed quid si nouitius in consanguineos, vel extraneos non egentes, aliave opera profana renuntiationem faciat, etine valida renuntiatio? Videtur non esse, quia hæc renuntiatio non est iuxta pium Societatis institutum, sed potius ei contraria. At consilium solum videtur exceperit renuntiationem Iesuitarum factam, qua Domino, & eius Ecclesie iuxta pium eorum institutum inferuire possunt. Cum ergo in hac renuntiatione domino, & eius Ecclesie iuxta pium eorum institutum non inferuiant videtur sub generali prohibitione comprehendendi, ac proinde inualida esse. Cæterum veritas censio validam esse, quia est constitutio Societatis Iesu dominio, & eius Ecclesie inferuire possit iuxta pium suum institutum. Ergo non innovat, neq; prohibet, quin ipsi Deo inferuiat præsertim hæc valida renuntiatione. At ex instituto Societatis Iesu renuntiatio si facta non est, ante ingressum probationis faciendam est, quando superior iniunxerit. At ex dispositione consilij solum intra bimestre professioni proximum faciendam est: Ergo conciliatis dispositio renuntiationes Iesuitarum non comprehendit; & ita tradit Sanchez lib. 7. sum. c. 5. n. 10.

2. Sed inquires, an facta hæc renuntiatione in fauorem Societatis, possit Societas ea bona capere, & retinere? Respondet optimè Sanchez d. c. 5. n. 11. capere, & retinere posse. Ratio meo iudicio est manifesta, quia consilium approbat renuntiationem, & quamlibet donationem factam à nouitijs Societatis Iesu iuxta pium suum institutum. Ergo approbat donationem, & renuntiationem factam in fauorem Societatis, vt pote eius institutum conformem. At ex hac approbatione manifestè fit, bona renuntiatia Societati tradi posse, & debere, cum sit renuntiatio absoluta, & absque ulla spe recuperationis. Ergo Societas potest ea bona capere, & retinere. Vnde etiam in alijs religionibus non possunt bona renuntiatia monasterio concedi ante professionem, in Societate tamen id fieri non potest, eo quod diuersimodè in Societate, ac in alijs religionibus renuntiantur. Nam in Societate à puncto renuntiationis transiunt renuntiatia in dominium, & vsum resignatarij absque spe recuperationis, secus verò in alijs religionibus, vbi renuntiationis effectus suspenditur, quouisque professo fiat. Neque obstat Trident. non exceperit Societatem, cum prohibuit aliquid ex bonis nouitij excepto victu, & vestitu dari monasterio, cum solum, de renuntiatione, & obligatione, & nouitiorum admissione, vel repulsa locutum est, quia satis clarè ab ea prohibitione Societatem excipit. Tum approbat renuntiationes, quas eius nouitij faciunt. Tum quia exceptio est in medio decreti posita ad omnia contenta in eo decreto extenditur, quando omnium est eadem ratio, vt ex multis probat Menoch. lib. 4. præsumpt. 181. n. 2. Tum & præcipue, quia prohibitio illa donationis, vt pote continuata, & connexa cum prohibitione renuntiationis, vt constat ex illo verbo, sed neque ante professionem cum eisdem restrictionibus, & ampliationibus debet intelligi. Facta autem renuntiatio, seu donatio iuxta Societatis constitutiones absoluta est, nec pendet à professione futura: Secus si extra Societatis normam fieret, vt laicius dixi punct. 15.

4. Superest autem ea grauis difficultas enodanda an nouitijs, seu qui post vota biennij hereditarij patris renuntiant in fauorem Societatis, & viuo patre professionem, seu vota coadiutorum formatorem in Societate fecit, & postmodum decessit patre viuente filio, an Societas succedere possit in illius profelli hereditatem? Negat Sanchez lib. 7. sum. c. 9. n. 11. Motus ea ratione, quia si filius decessit prius quam eius pater, hereditas patris filio non defertur, quia non potest defertur filio viuente patre, cum viuens nulla sit hereditas, leg. §. post mortem ff. de acquirenda heredit. At profellio in Societate mortis naturali æquiparatur; cum nec ipse profellus nec Societas ratione illius capax hereditatis esse possit. Ergo. Et confirmat exemplo fratrum minorum, quorum ratione monasterium succedere non potest, sed æque profelli Societatis sunt hereditatis incapaces. Ergo.

5. Sed hæc fundamenta leuia sunt, vt ob illa denegeret Societati supra dicta hereditas. Nam vt ipsemet Sanchez pluribus in locis testatur, præcipue lib. 7. cap. 3. num. 68. & 78. & 199. Molina de Hispan. primogen. lib. 1. c. 13. circa finem n. 94. Masciullis, qualis est profellio mortis naturali æquiparatur, quando eundem effectum habet, secus quando diuersum habere potest. At in presenti profellio in Societate diuersum effectum à morte naturali habere potest, quia hæc profellio non extinguit iura Societatis in tertium translata, sed quæ ipse profellus eo tempore habebat deinde illa hereditas parente mortuo

DE
CASTR
PALA
TOM
II